

Fra:	KS	Dato:	27.03.2020
Til:	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Dokument nr.:	20/01058-1
Kopi til:			

Høringsvar - lov om midlertidige unntak fra kommuneloven, lov om interkommunale selskaper og partiloven

Vi viser til høringsnotat 27. mars 2020 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet – forslag til lov om midlertidige unntak fra kommuneloven, lov om interkommunale selskaper og partiloven.

KS mener det er å foretrekke at det utarbeides en lov om midlertidige endringer i kommuneloven mv framfor at endringer fastsettes i forskrifter med hjemmel i den midlertidige loven om forskriftshjemmel for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av Covid-19 mv. (koronaloven), av de grunner som framgår av høringsnotatet.

Videre viser vi til at Stortinget ved behandlingen av koronaloven pekte på at det kan være aktuelt å gjøre inngripende tiltak som berører kommuner og fylkeskommuner, og i den sammenheng understreket betydningen av å respektere kommunenes og fylkenes integritet og rolle i det lokale og regionale folkestyret.

KS er i den forbindelse tilfreds med at departementet ikke foreslår at fylkesmannen bør ha adgang til å fatte vedtak om å overføre myndighet fra én kommune til en annen. Et slikt tvangsinngrep ville vært et vesentlig inngrep i det kommunale selvstyret. Det er en bedre løsning å gi kommunestyrene og fylkestingene økt adgang til delegering. Sammen med den utvidede adgangen til fjernmøter gir det kommunene og fylkeskommunene større mulighet for raskt å kunne etablere interkommunalt samarbeid om nødvendig.

KS er videre tilfreds med at departementet ikke foreslår at nasjonale myndigheter gjennom lov eller forskrift direkte gir formannskapet/fylkesutvalget myndighet til å fatte vedtak som etter kommuneloven ligger til kommunestyret/fylkestinget, men i stedet gir kommunestyret/fylkestinget myndighet til selv å delegere myndighet til formannskapet/fylkesutvalget.

Delegering

KS støtter lovforslaget om at kommunestyret og fylkestinget midlertidig kan delegere myndighet til å inngå vertskommunesamarbeid, kommunalt oppgavefellesskap og interkommunalt selskap etter lov om interkommunale selskaper. Det gjøres oppmerksom på at i § 2, må «og fylkestingets» inn i første setning.

KS støtter at delegeringsadgangen begrenses til formannskapet, fylkesutvalget, kommunerådet eller fylkesrådet. Det er viktig å sikre folkevalgt legitimitet, særlig i en situasjon der myndighetene gjør vesentlige unntak fra normalordninger. Det er vanskelig å se et vesentlig behov for ytterligere delegering til ordfører/kommunedirektør når det nå er åpnet for vid adgang til å avholde fjernmøter. Det vil også innebære en vesentlig fravikelse fra kommuneloven, som ikke tillater delegering av prinsipielle saker til enkeltpersoner. Inngåelse av interkommunalt samarbeid er beslutninger som er så viktige at det ikke er forsvarlig å legge disse utenfor et folkevalgt organ.

Det bør presiseres i lovmerknaden at den midlertidige adgangen til å delegere myndighet som etter kommuneloven ligger til kommunestyret/fylkestinget selv, ikke skal benyttes dersom formålet kan ivaretas gjennom behandling i kommunestyret/fylkestinget – enten dette gjøres på ordinær måte eller gjennom fjernmøter eller skriftlig saksbehandling.

KS ser at det er et behov for å presisere at interkommunalt samarbeid opprettet med hjemmel i den foreslåtte delegeringsbestemmelsen vil være lovlig opprettet så lenge de ellers er opprettet i tråd med kommuneloven eller lov om interkommunale selskaper, og derfor består frem til kommunen/fylkeskommunen fatter beslutning om å tre ut/avvikle samarbeidet.

Departementet sier ikke noe om formannskapet/fylkesutvalget skal ha myndighet til å vedta å tre ut av et slikt samarbeid eller avvikle samarbeidet dersom det skjer før den midlertidige loven opphører. Vi mener det er naturlig at delegeringsmyndigheten også omfatter slik myndighet og at dette blir presisert.

Det er ikke inntatt bestemmelser om avvikling av slike samarbeid når behovet knyttet til koronakrisen ikke lengre er tilstede. Avvikling etter lov om interkommunale selskaper er en omstendelig prosess. KS ber departementet vurdere om det kan gis bestemmelser som kan gjøre det enklere å avvikle interkommunale selskaper som er opprettet med hjemmel i delegeringsbestemmelsen.

I innspill til departementet pekte KS på at det kunne være aktuelt å vurdere å gi kommunestyret/fylkestinget myndighet til å delegerer myndighet til å ta opp lån utenfor de økonomiske rammene som kommunestyret/fylkestinget selv har vedtatt, så lenge det gjøres innenfor øvrige rammer i kommuneloven, og er direkte relatert til håndteringen av krisesituasjonen. KS støtter imidlertid departementets generelle vurdering om at kommunestyret og fylkestinget også i tider med større økonomisk usikkerhet og ekstraordinære behov må ha den øverste og samlede styringen med kommunens eller fylkeskommunens økonomi, og legger til grunn at mulighetene til blant annet fjernmøter og hastesaker gir tilstrekkelige rammer for å kunne fatte nødvendige vedtak raskt nok.

Øvrige lovforslag

KS støtter de øvrige lovforslagene.

Fjernmøter

KS vil påpeke at den midlertidige forskriften om gjennomføring av fjernmøter i folkevalgte organer i kommuner og fylkeskommuner for å begrense spredning av Covid-19 er vedtatt å opphøre 1. august 2020. Det er viktig at det blir samsvar mellom forskriften og fristen for å vedta årsregnskap og årsberetning for 2019, som er foreslått satt til 15. september. KS mener at den økte adgangen til fjernmøter bør forlenges tilsvarende. KS ber departementet vurdere å ta bestemmelsene i den midlertidige forskriften inn i lovforslaget om midlertidige unntak fra kommuneloven.